

Beretning for Økologisektion 2020

Af Hans Erik Jørgensen og Kirsten Lund Jensen

Indledning

Endnu en gang. Velkommen alle sammen!

Det er dejligt, at I bakker op om den måde, vi har valgt at holde vores årsmøde på. Vi skal nemlig passe på hinanden, samtidig med at også har brug for at komme ud, og for at kunne opretholde vores demokrati.

Det ku´ selvfølgelig have været fedt at være endnu flere gæster, men vi håber, forholdene til næste år er normaliseret, så vi igen kan være her alle sammen. I år gælder det om, at vi passer godt på hinanden, Og følge de regler som Brian Holm lige har fortalt om.

Jeg vil gerne begynde med rette en STOR TAK til vores sponsorer for deres støtte, der gør det muligt, at vi kan holde vores årsmøde.
MANGE TAK FOR JERES BIDRAG!
Og for at I har vist forståelse for, at vi har måtte gøre tingene lidt anderledes end vi plejer. Nu, vi ikke kan gå så meget rundt og besøge jer, vil jeg i løbet af dagen overdrage mikrofonen her til jer.

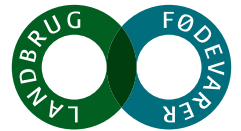
Velkommen til de nye økologer

Jeg vil også gerne byde særligt velkommen til nye økologer. Vi er den sidste tid blevet en del flere. 222 nye bedrifter er i 2019 blevet autoriseret, der er kommet mere jord og lidt ekstra dyr til. Vi er nu på godt 300.000 hektar økologiske landbrugsjord. Det er en fordobling på 12 år.

Velkommen til alle nye. Jeg håber virkelig, at I vil få en god oplevelse med økologien. En oplevelse af, at det er et fedt håndværk, som det er spændende at stikke næsen i. Ligesom jeg håber, I har en oplevelse af, at der er de rigtige rammer -både for jer og i forhold til, hvad forbrugerne forventer. Samtidig med, at I får et fornuftig økonomisk afkast.

Vi skal røre i gryden

Formålet med i dag er, at vi skal ha´ god og saglig debat om økologiens udfordringer og muligheder. Vi skal ikke at snakke hinanden efter munden.

Udeomkring gør vi det rigtig godt på hver vores måde.
Selvom der bestemt også er udfordringer.
Men at være selvfede, flytter bare ikke noget. Så derfor!

Vi skal i dag være klar til at røre i gryden, stille spørgsmål, også de kritiske,
for vi vil udvikle og videre med den økologiske produktionsform.

Verden flytter sig, det gør andre produktionsformer også.
Derfor vi skal som økologer være opmærksomme på
hele tiden at gøre vores økologiske fødevarer attraktive for den moderne forbruger,
uanset hvor i verden de befinder sig.

Min hest Peter

Jeg er opvokset i en landsby,
hvor børn og unge var meget ude og lavede ting sammen på kryds og tværs.
Mange af dem, jeg var sammen med, havde også en hest.
Sammen red vi nogle gode ture ud i skoven.
Jeg har aldrig været den store rytter, eller hesteelsker...
men når nu alle de andre havde en hest, så måtte jeg også hellere.

Så jeg fik en ponyhest, der hed Peter.
Peter var såmænd sød, men ikke meget for at prøve noget nyt.
Når vi skulle på tur, kunne den gå utrolig langsomt, når vi skulle ud.
Det var tydeligt, at den ikke havde lyst.
Men når vi vendte snuden hjemad, så var det en anden sag.
Så vidste den, hvad vi skulle: Hjem. Hjem til det velkendte.

Måske vi andre også har det lidt sådan – en gang imellem?
Hmm... Måske, og så alligevel ikke helt.

Nye veje

For vi er økologer.
På et tidspunkt er vi sprunget ud på det dybe vand, hvor vi ikke altid kan bunde:
Men som regel finder vi ud af at svømme i land.

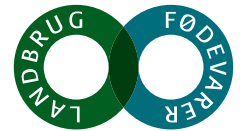
Jeg er overbevist om, at økologers nysgerrighed
og vilje til at ville nye veje, er den rigtige vej at gå.
Det kan bare nogle gange være svært.
Men det, der er svært, er som regel også sjovt og fedt.

Vi er og skal forblive verdensmester i det økologiske håndværk.
Vi skal også være verdensmestre i at udvikle den bæredygtige økologiske produktion.

Det er der kun en opskrift på:
Nysgerrighed. Flid og hårdt arbejde. Og så VIDEN.

Udvikling og Innovation

Viden er drivkraften i udviklingsmotoren.
Derfor er der vigtigt, at vi driver udvikling og innovation med gashåndtaget i bund.

SEGES leverer mængder af viden, som så snart forsøg er færdige, kan komme ud i plovfuren og virke. Vi har i Danmark en fantastisk set-up af rådgivning, udviklingsmuskler og kloge hoveder.

Her er den lokale rådgivning supervigtig. Lad nu være med at betragte dem, som nogle der bare skal have 1000 kr. i timen. Betragt dem, som jeres sparringspartner. Som dem I lægger planer og strategier med.

Tak for innovationsbidrag

Jeg vil gerne sige tak til alle jer, der har taget opfordringen om at betale det frivillige innovationsbidrag til jer. For på den måde kan vi få 1 kr. til at blive til 10 kr. når vi søger penge til forsknings- og udviklingsprojekter.

Det er afgørende for vores innovationskraft og økologiens succes, Vi skal have ny relevant viden til rådighed, Ny viden, der taler ind i de samfundsaktuelle dagsordener om bæredygtige fødevarer, Ny viden, der favner hele paletten og bidrager til: øget biodiversitet, øget dyrevelfærd, CO2 neutralitet og så videre. Det koster penge. Og vi skal være klar til at bidrage.

Hvis man har lyst til at bidrage, men er kommet væk fra det, kan man nå det endnu. Ude til venstre er et højt bord – her står en kurv. Der ligger også nogle sedler, hvor man kan skrive sit navn – og så får man en faktura på det.

Vi skal kunne levere på mange forskellige, men vigtige dagsordener. Dagsordner som reduktion af klimapåvirkning og øget biodiversitet. To store globale udfordringer, hvor kloden virkelig kalder... og som vi lige så godt kan stikke næsen langt ned i og blive rigtig gode til.

Klima

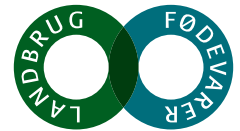
Om økologi og klima er de lavet mange beregninger, præsenteret mange holdninger og skrevet lange skriv. Her vil jeg nøjes med at sige det meget kort:

”Vi skal kunne levere på klimadagsorden, og det kan kun gå for langsomt”. Det kræver samarbejde, teknologi, balance mellem input og output og øget ressourceeffektivitet. Vejen derhen kan rummes i to ord. Viden og Udvikling!

Og jeg ved, at SEGES Økologi Innovation sammen med andre arbejder på højtryk for at gøre det målbart og håndgribeligt, hvad vi kan og skal gøre.

Biodiversitet

En anden vigtig dagsorden, som kalder, er den som handler om biodiversitet. Det er godt, når man i den bedste sendetid med Morten DD og Bonderøven i front sætter fokus på emnet hos familien Danmark. Det er en fed udsendelse, der oplyser om nogle af de udfordringer, vi står over for, og som præsenterer løsninger.

Med EU's biodiversitets strategi flytter fokus på emnet fra én liga til en anden, og vi kan lige så godt komme ud af starthullerne.

Vi skal derfor i landbruget finde ud af, hvordan vi i vores dyrkningssystemer sikre plads til mangfoldighed i arter og racer af planter og dyr. Store som små. Det gøres ikke kun med en blomsterstribе her og der. Vi skal vide, hvad der har mest effekt.

På SEGES laver de Naturtjek, og blandt mange foldere og faktaark om biodiversitet har man lavet en lille værdifulde "fætter" om, hvordan man får mest biodiversitets for pengene. Håber I alle har den!

Fra 1. januar 2022 forventer vi at vores krav om klima- og naturtiltag på økologiske arealer træder i kraft, sammen med krav om kulstofbinding via sædskifterne i det økologiske regelsæt. Landbrugsstyrelsen arbejder pt. på fuld kraft i forhold, hvordan det skal implementeres.

Benspænd med vilje

Her får jeg lyst til lige at stoppe op. For nogle af jer sidder sikkert og tænker: "Hvorfor laver vi benspænd ved at sætte nye krav op for os selv?" Måske det kan være svært at se logikken. Men jeg kan garantere jer: Det er ikke for at genere og irritere. Det er fordi, vi skal være parate til at producere det forbrugerne efterspørger også om 5 år og levere på de vigtige dagsordener, samfundet kræver. Vi er nødt til at være foran.

Nye økologiske produktionssystemer

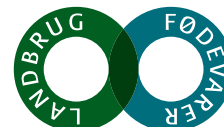
Vi skal på alle parametre udvikle os mod den grønne omstilling. Det er ikke én løsning, men mange forskellige løsninger, der skal bringe os derhen.

Vi skal se på nye afgrødesystemer og produktionssystemer, som endnu kun lige har stukket hoved frem. Her tænker jeg bl.a. på skovlandbrug, regenerativt landbrug og på sribedyrkning mv.

Vi skal også udvikle afgræsningssystemer og produktionssystemer, hvor græsmarker dominerer og som kan bidrage til øget biodiversitet.

Korte og lange penge

Vi er tit tilbøjelig til at styre kortsigtet, og lige se på, hvad der nu er bedst pris på til næste år. Det er det, jeg kalder for de korte penge. Men vi er nødt til at tænke mere langsigtet. Tænke på de lange penge.

og i langt højere grad gøre brug af nye systemer,
end dem vi kender i dag.
Og det hvad enten man arbejder med planter eller dyr.

Nye økologiske produktionssystemer kan bane vejen
for en mere bæredygtig økologisk produktion
til gavn til klima, natur, biodiversitet og økonomi.
Det bliver en spændende rejse at tage med på.

Plantemad

Plantebaseret mad og drikkevarer er en af tidens helt store fødevareretrends,
og markedet bliver ved med at vokse både herhjemme og i udlandet.
Det giver nye forretningsmuligheder
for både danske økologiske landmænd og virksomheder.
Dem skal vi forstå at gribe smart.
Det ser vi nærmere på i eftermiddag.

Mindre – men bedre kød

Jeg tror ikke på,
at alle mennesker begynder at leve vegetarisk eller vegansk fra i dag eller i morgen.
Men flere og flere er begyndt at have én, to eller flere kødløse dage om ugen.
Og den udvikling vil fortsætte.
Samtidig ser vi også en markant udvikling i forbrugernes forventninger til dyrevelfærd.

Som Fødevarerminister Mogens Jensen for nylig udtrykte det
i anledning af en ny kampagne for statens dyrevelfærdsmærker:

*"Vi skal spise mindre kød af hensyn til klimaet,
og de penge man sparer,
kan bruges til at købe kød med bedre dyrevelfærd,
når der er kød på menuen".*

Derfor skal vi i den økologiske husdyrproduktion
blive ved med at løfte velfærden for vores husdyr,
Økologisk kød skal gerne være forbrugernes foretrukne valg, når der skal kød på bordet.

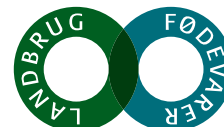
Høj velfærd hos økologiske dyr

Den økologiske produktion er og skal være garant for en god dyrevelfærd.
Det er vigtigt, at vi ikke stikker hovedet i busken og tænker:
"det går sku´ nok".

Derfor vil vi i økologisektionen i de næste tre år have fokus på
en række udviklingsindsatser i forhold til at højne velfærden hos de økologiske husdyr.

Vi skal have fokus på udvikling af robuste dyr,
der passer lige netop til vores produktionsform.
Vi skal have robuste grise, der kan passe, hvad de føder
og som med en "god undervogn" kan have et langt liv.

Vi skal se på opstaldningsforhold,

hvor dyrene kan udøve naturlig adfærd.
Det kan være systemer, hvor stalde og udendørsarealer
i højere grad end i dag rummer elementer fra dyrenes naturlige habitat.
Eller systemer hvor forældredyr og afkom er sammen i længere tid.

Tiltag, der vil give større overlevelse, højere velfærd og en bedre ressourceudnyttelse.

Vi vil også arbejde for at bruge mindre medicin,
Og skabe mere sundhed og trivsel hos de økologiske husdyr.
Første skridt for mindre brug af medicin er allerede taget for kvæg,
hvor man i branchebefalingerne har forbudt
brug af 3. og 4. generations Cephalosporinerer
og begrænset brugen af bredspektret antibiotika.

Vi skal også se,
hvordan vi kan blive bedre til at lave færre fysiologiske indgreb.
For eksempel med pollede dyr, så afhorning kan blive fortid,
Ligesom vi har fokus på at reducere behovet for fysisk kastration af smågrise
og på ,hvordan vi via mulige produktionssystemer kan reducere behovet for ringning af
søer.

Alt det og meget mere, kan I læse om i vores nye strategi for 2021-2023, der er lige på
trapperne.

På vej mod fossilfrit landbrug

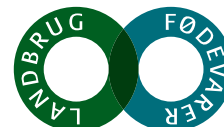
På vores rejse mod at blive CO2 neutrale skal vi se på alternative energikilder.
Vejen til et fossil frit økologisk landbrug ligger dog ikke lige rundt om hjørnet,
men det er vigtigt, vi bidrager og gør os bedre.
Sol, vind og biogas er tre ting vigtige energikilder
i forhold til at skabe en bedre klimabalance,
og områder, der ligger lige for, for mange af os.

Biogas

Derfor er det også glædeligt,
at der så småt er ved at komme gang i en del biogasanlæg,
og en del er allerede velkørende.
Flere steder i landet er der dog udfordringer med at få tilladelse til at opføre anlæg.
Blandt andet på grund af naboklager.
Det er rigtig uheldigt, da biogasanlægget er én af de vigtige nøgler i den grønne
opstilling.
En af nøglerne til at løse nogle af de klimaudfordringer vi står over for,
til at få lavet vigtige næringsstoffer til det økologiske landbrug.
og til at få recirkulering af organisk materiale fra byerne retur til os igen.
Og så skal vi se på alle muligheder for genbruge restprodukter fra fødevarerproduktionen.
Se lige med her:

Græsprotein

Når vi snakker dansk protein,
så er udvinding af græsprotein én af nøglerne til fremtiden.

Det er nøglen til at skabe lige de rigtige aminosyrer, som de en-mavede dyr har brug for.

Det er ganske vist en dyr måde at producere protein på, men det er vigtigt, at vi laver regnestykker færdigt.

At vi synliggør alle de fordele, der er ved græsprotein:

De grønne marker, et godt sædskifte i en sund jord, klimaeffekter og alt det, som kommer ud i den anden ende, når man raffinerer græsset.

Der skal lyde en stor ros til de landmænd og virksomheder, der allerede er i gang eller er ved at starte op med græsprotein.

I gør en stor forskel, og det er mit håb, at mange flere vil følge trop.

Det emne folder vi ud i eftermiddag, når nogle af frontløberne på området kommer forbi.

Mere dansk protein

Både biogas og fremstilling af græsprotein er dog løsninger i den dyre afdeling.

Løsninger, der kræver ret meget kapital, og teknologi.

Hvis jeg skal efterlyse noget, vil det være, at vi også sætter fokus på de mere enkle og simple løsninger, blandt andet inden for dansk protein.

Hestebønner vinder frem, ærter kender vi

og i Sønderjylland er der en gruppe landmænd, der arbejder med lupiner.

Det er så fedt at se, og det skaber motivation til alle os andre.

Og når vi er i gang med protein og de meget simple løsninger, så kan jeg ikke dy mig og slæbe én gamle travet af stald: Havren.

Det er en genial økologisk afgrøde,

som af mange ikke betragtes som en proteinafgrøde,

men som kan erstatte egentlig proteinafgrøder

for eksempel soja i en vis mængde, hvis havren bliver afskallet.

Det er enkelt og simpelt, og det skal vi have noget mere gang i.

Græsprotein, klassiske proteinafgrøder, afskallet havre.

Alt dette tilsammen

skal være med til at erstatte en stor mængde af det sojaprotein, vi importerer.

Mindre import af økologisk soja

Af mange gode grunde skal vi være meget mere selvforsynende med proteiner.

Soja har en rigtig god sammensætning af aminosyrer,

men import af soja har længe været en dårlig historie.

Derfor er det fedt, at dansk landbrug samlet set

nu skærper kravene til ansvarlig sojaproduktion.

I foråret oplevede vi også problemer med forsyningssikkerheden, da Covid-19 lammede udskibning af soja i Kina og Indien.

Og vi blev nødt til at lempe på kravene om 100 pct. økologisk fodring i

brancheanbefalingerne for gris her frem til november og måske endnu længere.

Vi har derfor i Økologisektionen besluttet,

at vi vil arbejde videre for at fastsætte målsætninger

om at bruge mere dansk eller EU-produceret proteinfoder.
Og udfase brugen af ikke europæiske soja.
Målsætninger, som også er beskrevet i vores strategi for de kommende år.

Mere dansk korn i foderblandinger

Vi bryster os tit og i mange sammenhænge af, at Danmark er et landbrugsland.
Men vi er netto importør af korn og foder.
Det er da en dårlig reklame.
Derfor vil vi i Økologisektionen i de næste år
arbejde for mere dansk korn i foderblandinger til økologiske husdyr.
Vi skal også være væsentlig bedre til at eksportere eksempel vis kvalitetskorn.

Og nu ved jeg godt, at der sikkert vil blive skudt efter næringsstoffer til produktion af det.
Men min opfattelse er nu,
at det drejer sig **også** om håndværk, sædskifte, sund jord,
mikroorganismer og viljen til at ville.

Efterafgrødekampen

Der er i erhvervet jo delte meninger om efterafgrøder.
Jeg er kæmpefan af efterafgrøder.
og SAGROS konkurrence "Efterafgrødekampen" har været spændende at følge.
En dag ved morgenkaffen tror jeg,
alle i huset hørte jeg både råbte yes, yes og fedt!
Jeg havde nemlig lige slået op på denne artikel i bladet MARK:
"Økologer kan bare noget med kvælstof"

Mange af os ved det, og nu har Erik Kristensen fra ØRD
slået det fast med syvtommersøm.
I konkurrencen om efterafgrøder
vandt han med ikke mindre en et ton korn/ha i konkurrence med seks andre.
Han høstede 5,4 t/ha uden gødning på sandjord.
Han skriver, at kunsten er at finde det rigtige C/N forhold,
så tidspunktet for frigivelse passer til afgrødernes behov.
Hvis ikke I har læst artiklen, så gør det.

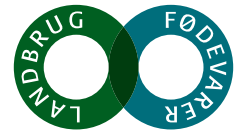
Og inden længe kan efterafgrøderne blive endnu bedre.
Alt tyder nemlig på, at erhvervets langvarige indsats har båret frugt,
og at vi fra næste år kan have flere kvælstoffikserende planter
som en del af efterafgrøderne.

Den underjordiske bredbåndsforbindelse

Vi snakker meget om næringsstoffer, og hvad der er muligt og ikke muligt.
Noget, der undrer mig meget, er den lille interesse,
vi indtil nu har haft for, hvad der sker i jorden:
Livet i jorden og jordens mikroorganismer.

Vi snakker altid om, hvor store arealer vi dyrker.
Hvor mange hektar.
Hvorfor snakker vi ikke kubikmeter, og hvad jorden kan selv?
Jeg tror nemlig, at nøglen til mange af vores udfordringer findes her.

Heldigvis er også flere landmænd og rådgivere begyndt at sætte fokus på emnet, og det er fedt.

For der er et kæmpe potentiale, hvis vi "nurser" om den underjordiske bredbåndsforbindelse.

Det er så vigtigt, at alle har styr på betydningen af det, som sker i jorden, og at alle ved, hvilken gavnlige effekt for eksempel mycorrhiza-svampen har for jordens frugtbarhed.

Nå, nu har jeg talt nok om min begejstring for alle de muligheder, vi har for at udvikle den økologiske produktion og løfte os på mange parametre i bæredygtighedsdagsordenen.

Økologisk arealtilskud

En sag, som kalder på det stik modsatte af begejstring er Landbrugsstyrelsens IT-systemer og de meget store forsinkelser, der er på udbetaling af økologisk arealtilskud og tilskud under plejegræsordningen.

Det er dybt, dybt kritisabelt og har store og urimelige konsekvenser for både landmænd og konsulenter, som får helt acceptable arbejdsvilkår.

Vi har i årets løb banket på ministerens dør adskillige gange. Senest på et møde i september. hvor han gav udtryk for, der er nu er plan og at det fremadrettet vil komme til at fungere.

Af hensyn til fremtidige udbetalinger og de problemer, som man risikerer fortsat at stå over for i de kommende år, fastholder vi i Landbrug & Fødevarer vores krav om én gang for alle, at få etableret et system til straksudbetaling eller acontoudbetaling af de penge, som landmændene er berettigede til.

Det skal altså bare fungere!!!

Ligesom de rammer vi har for vores produktion.

Kirsten, kan du ikke fortælle noget om de helt overordnede rammer for vores produktion og om hvordan udsigten for, om der er nogle, som vil købe alle de økologiske varer, vi gerne vil producere?

Nye mål i den europæiske landbrugspolitik

@Kirsten: Ja det vil jeg rigtig gerne.

I EU ser vi konturerne af den nye fælles landbrugspolitik. En ny europæisk grøn pagt - The Green Deal, er blevet præsenteret. Den pagt skal hjælpe EU til at blive klimaneutralt inden 2050, reducere forurening og sikre udvikling af teknologier, der giver rene produkter.

Vi har selvfølgelig ikke været i tvivl om, at økologi skulle spille en rolle her, og Kommissionen har i deres "jord til bord" strategi sat et mål om mindst 25 procent økologisk areal i 2030.

Det er et meget ambitiøst mål, som vi selvfølgelig vil gøre vores for at bidrage til. Men samtidig må vi også holde fast i, at en så ambitiøs målsætning skal drives af en markant øget efterspørgsel efter økologiske varer -både indenfor og udenfor EU. Det er helt afgørende, for alle de landmænd og virksomheder, der har økologien som levevej.

EU's Økologiforordning

EU's nye økologiforordning er lige blevet udskudt med et år, så de nye regler først bliver gældende fra 1. januar 2022. Et corona-benspænd gjorde det bl.a. vanskeligt at komme på plads med de nye kontrolforanstaltninger.

De fleste har nok opdaget, at EU-arbejde og resultater i EU er en langsommelig proces, men det er værd at vente på, og det er værd at bruge kræfter på. Det kan vi helt konkret se på vores aftryk i den ny økologiforordning.

Vi har blandt andet fået EU-fjerkræregler, der hovedsageligt er udformet efter den danske produktion. Vi har undgået størrelsesbegrænsninger på de økologiske besætninger – bl.a. fordi vi har kunnet vise, at udvikling og innovation sker både på store og mindre bedrifter.

Vi har L&F's viceformand Lone Andersen placeret som formand for økologigruppen i EU's største landbrugsorganisation Copa og Cogeca, og vi har et særdeles godt EU-netværk blandt andet gennem vores eget kontor i Bruxelles. Det bærer frugt!

Vi er et lille land, men vi er skrappe til at producere økologisk, og når vi kombinerer vores økologividen og erfaringer med en stærk lobbyindsats, så når vi gode resultater.

Markedet

Hvis vi tager vejrudsigten for det økologiske forbrug i Danmark, i Europa og i resten af verden. Så er udsigterne lyse – trods covid-19 skyer.

Det går fortsat godt med afsætningen af økologiske fødevarer. I alt blev der solgt økologiske fødevarer for omkring 17,5 mia. kr. i Danmark i 2019. Og den økologiske markedsandel er nu oppe på 12,1 pct. Det er den klart højeste andel i Verden.

Detail og foodservice

I 2019 steg salget til detail- og onlinehandel med knap 10 pct. Og efter de signaler, vi får fra detailhandlen, så stiger salget kraftigt i år - med ca. 12-15 pct. i detailhandlen.

COVID-19 krisen har bevirket, at vi har mere hjemmearbejde, rejser mindre og går mindre ud på restaurant og hotel. Det har været godt for detailsalget af økologi, da mange så prioriterer at bruge flere penge på at købe kvalitetsvarer, som de økologiske.

Det er til gengæld ikke godt for økologisalget til hoteller, kantiner, restauranter, og institutioner ja, det er faktisk rigtig skidt.

COVID-19 krisen og nedlukningen i foråret har medført, at der i år er solgt markant færre økologiske fødevarer til foodservicesektoren, og det har gjort ondt på de virksomheder, som normalt har et stort økologisalg til cafeer, restauranter og hoteller m.v.

Heldigvis har vores virksomheder været dygtige til at omstille sig, så en del af denne produktion i stedet er solgt til detailhandlen. Men vi skal forvente en markant nedgang i salget til foodservicesektoren i år.

Lokalt salg

I forbindelse med corona-pandemien har vi set mange forbrugere, der gerne vil støtte lokale producenter ved at købe lokalt - det gælder i høj grad også inden for økologien,

hvor mange gerne kører en lille tur for at handle i en gårdbutik eller gå på torvemarker de større byer.

Det er godt, at forbrugerne viser mere og mere interesse for gode råvarer og hvordan de bliver produceret. Det er med til, at forbrugerne forbinder økologi med sundhed og nærhed.

Her er det også vigtigt, at vi har flere små producenter med gårdbutikker, som har mod på at bryde vante rammer og skabe nogle nye bæredygtige ideer til at producere kvalitetsfødevarer. Det er dejligt at se.

Afsætningsaktiviteter

Vi har i Landbrug & Fødevarer stort fokus på at gøde jorden for at øge salget af økologiske fødevarer.

Med aktiviteter som "Foodfigthes" og "Greb til gaffel" gør vi fremtidens madprofessionelle klogere på den økologiske produktion. Af helt nye aktiviteter har vi i sommer i projektet "Book en mark" bragt avlere og aftagere sammen, så de kunne lave konkrete aftaler om levering af grønsager og kød med lokal historier, og så sent som i mandags havde vi en række større økologiske producenter samlet sammen med beslutningstagere fra foodservice, hvor det handlede om at blive bedre til at kommunikere alle de mange bæredygtighedstiltag, som laves i kæden fra jord til jord.

Eksport

Ude i verden bliver der også taget rigtig godt imod dansk økologi. På trods af COVID-19 krisen og mange aflyste eksportfremstød håber vi i år at kunne holde status quo og i bedste fald opnå en lille fremgang i eksporten.

Men der er stort behov for, at vi sammen med danske virksomheder igen kan komme ud i verden på messer – for at finde nye kunder til vores økologiske fødevarer.

I år har Landbrug & Fødevarer fået aflyst eksportfremstød i blandt andet Kina, Japan og Frankrig, mens det har været muligt at gennemføre det i Tyskland og så håber vi fortsat på at kunne komme til Italien i november måned.

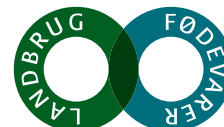
I takt med, at vores produktion af økologisk mælk, grisekød og æg er steget meget i de seneste år, er det fortsat vigtigt, at vi får nogle af vores økologiske fødevarer væk fra EU-markederne og ud til fjernmarkeder i blandt andet Asien og Mellemøsten.

Derfor arrangerer Landbrug & Fødevarer hvert år en fælles økologistand på Biofach messen i Shanghai i Kina. Det håber vi kan ske igen i maj næste år.

Vi arbejder også fortsat sammen med Fødevareministeriet og Udenrigsministeriet om at lette markedsadgangen til det kinesiske marked. COVID-19 i først Kina og senere Danmark har forsinket det. Men hvis alt går vel, håber vi, at der falder en aftale på plads inden årets udgang, så det fremover bliver administrativt lettere at eksportere økologi til Kina.

Der er i udlandet stor interesse for dansk økologi og vores økologiske produktionsmetoder – ligesom der er stor interesse for, hvordan vores økologiske kontrolsystem fungerer.

Det er derfor vigtigt, at vi har rigtig mange initiativer i gang, som skal understøtte afsætningen af de økologiske varer. Og det er fuldstændig afgørende, at vi fortsat arbejder på denne front.

Selvom det generelt set går godt med afsætningen – på trods af COVID-19 og de usikkerheder, det medfører - vil en voksende sektor være følsom overfor ubalancer på markedet, og der kan hurtigt opstå udfordringer med at få solgt alle de nye varer, der bliver produceret.

Og med både EU's økologimålsætning og regeringens fordoblingsmål for økologien, vil denne udfordring også være meget aktuell i de kommende år.

@Hans Erik: Hov – her tror jeg lige, vi skal have vores minister på banen!

Han har sendt os en lille hilsen

[VIDEO MED MOGENS JENSEN]

@Hans Erik: Tak til ministeren. Hvor dejligt. Det understreger, at vi har fat i noget af det rigtige.

Regeringens ambitioner med økologi

@ Kirsten: Ja, vi har en regering, der gerne vil økologien. Det er dejligt.

Men skal vi nå fordoblingsmålet er det vigtigt, at der også følger en pose penge med. At man prioriterer midler til afsætning og udvikling af den økologiske produktion på finansloven for 2021 og årene frem.

Landbrug & Fødevarer ser derfor meget positivt på Enhedslistens udspil til finanslov 2021, hvor partiet foreslår, at man prioriterer 70 millioner kroner til økologiindsatser om året i de næste fire år.

Det forudsætter dog, at vi taler om nye bevillinger, så der samlet set er tale om at styrke landbrugs- og fødevarersektorens udviklingsarbejde.

Det er vigtigt, at vi fortsat har midler til forskning, udvikling og innovation af den økologiske produktion og til afsætningsfremme.

Der er mere end nogensinde før behov for en styrket indsats, som kan sikre konkurrencedygtighed i dansk økologi, bidrage til Danmarks klimaindsats, og samtidig fastholde Danmarks position som verdens førende økologiland.

@Hans Erik: Ja, Kirsten, det er rigtig vigtigt. Så vi klør på og ser, hvad vi kan gøre inden de lukker det store husholdningsbudget for 2021. Der er håb endnu.

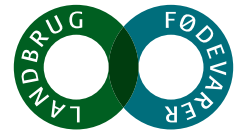
Økonomi og økologi

@Hans Erik:

Der er vigtigt, at der er balance i udbud og efterspørgsel. Både på butikshylder og på foderstoffet.

Det var meget utilfredsstillende i år, da det viste sig, at nogle måtte slå sig til tåls med at deres økologiske korn måtte afregnes til næste konventionelle priser. Det duer ikke.

Heldigvis har vi så haft et næsten genialt vækst år,

så mængderne har kunne kompensere for noget af miséren.

Det er utroligt vigtigt, at vi har en god dialog med vores afsætningselskaber og foderstofvirksomheder. De fleste af dem er vores egne. Det er vigtigt, at vi føler ejerskab, stiller krav, og går ind og blander os, for at få ting til at ske.

Som økologer skal vi selvfølgelig ha' et mål om, at vi skal have et fornuftigt udkomme. Det er en vigtig brik i en bæredygtig økologisk produktion.

Arbejdet i Økologisektionens bestyrelse.

I Økologisektionens bestyrelse ser vi det, som økologiens opgave hele tiden at bevæge os i en retning, der forbedrer den økologiske produktionsform på alle områder, Det gør vi, så vi kan fortsætte den forbrugerfremgang vi har nu og så vi fortsat kan tjene penge.

Det er vigtigt, at vi ikke hviler på laurbærrene, men til stadighed stiller os selv det spørgsmål: *"Kan det her gøres anderledes og bedre?"*

Derfor vil jeg gerne bringe en opfordring til alle driftsgrene/brancher om at afholde et ekstra møde, og gå egen driftsgren igennem med kritiske briller. Hvad kan vi gøre bedre! Der er behov for, at vi alle flytter os.

Og når vi mødes igen til næste år, kan vi forhåbentlig klappe hinanden på skulderne og sige: "Fedt! Det vi fik gjort, og til næste år gør vi sådan og sådan".

Motivation

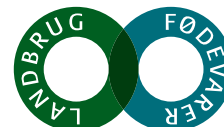
Gennem arbejdet i Økologisektionens bestyrelse ser vi det som en af de vigtigste opgaver at skabe motivation. Motivation til at drive og udvikle det økologiske landbrug. Det økologiske håndværk.

Vi skal følge forbrugerne tæt på den rejse, de er på nu og altid vil være. Vi skal være parate til at skifte retning og producere på nye måder,

Kære Bestyrelsen – rejs jer lige op, så folk kan se jer. Tak for det engagement I ligger i vores arbejde. Det er fedt, at I er så visionære, tænker bredt og tør udfordre alle de problemstillinger, vi arbejder med.

Hvorfor der det vi skal flytte os

Vi skal hele tiden flytte os.

Det er rettidigt omhu, som den gamle hr. Møller ville have sagt.

Derfor tager vi i bestyrelsen hele tiden servicetjekket på vores sektor og ser efter, hvor vi kan gøre det bedre.

Og det er derfor, der løbende kommer stramninger, som jeg ved, nogle af jer stritter lidt imod. Vi gør det ikke for at lægge benspænd ud i erhvervet. Vi gør det for at fastholde forbrugernes tillid og den høje troværdighed, der er om økologien. Vi gør det, for at der også er en fremtid for os på den lange bane.

Det er derfor vi arbejder på:

At indfase flere recirkulerede næringsstoffer og udfase brugen af konventionel husdyrgødning og strøhalm. Og vi sætter krav til os selv med klima og naturtiltag på de økologiske bedrifter. Ligesom vi sætter krav til vores i sædskifter, til mængden af kvælstoffikserende afgrøder og kulstofbinding. Vi drøfter brug af alternative bekæmpelsesmidler, Og udfasning af antibiotika i økologisk kvægproduktion Vi sætter mål om øget selvforsyning af økologiske protein. Og flere fejlfrie økologikontroller, så klap jer selv på skulderen, hver gang I har sådan en.

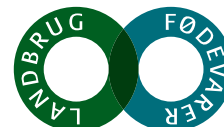
De fleste af de ting, laver vi, laver vi i tæt samarbejde med Økologisk Landsforening og vores virksomheder i branchekredsen, hvor vi forsøger at implementere de nye tiltag gennem brancheanbefalingerne, andre forsøger vi at få ind i det økologiske regelsæt gennem dialog med Landbrugsstyrelsen eller via EU.

Derfor vil jeg rigtig gerne takke alle vores samarbejdspartnere. Landbrugsstyrelsen, Ministeriet, dyrlægeforeningen politikere, der lytter til vores synspunkter og Økologisk Landsforening og alle andre organisationer vi samarbejder med.

Jeg synes, vi alle har en god og konstruktiv dialog om tingene og for skabt resultater. Og det bliver spændende at se, hvor meget mere glæde vi kan få af hinanden, nu hvor Økologisk Landsforening første oktober har rykket teltplæne op og er flyttet ud i AgroFood Park.

Vi har en superstærk Økologisektor og et superstærkt organisatorisk setup for økologi og for landbruget som helhed.

Landbrug & Fødevarer er en velsmurt maskine, fagligt og politisk, der evner at samle mange forskellige interesser under samme CVR. nummer. Det er en organisation, hvor meninger kan brydes,

men også hvor der er vilje til at finde fælles løsninger.
De sidste 8 år har vi haft en stærk mand ved roret for hele erhvervet.

Farvel til Martin

Martin, du har nu valgt at trække dig tilbage til et liv,
hvor man måske kan holde fri en enkel gang om søndagen.

Jeg er overbevist om, at det ikke er mange søndags fri
du har holdt de sidste 8 år, du har været formand for Landbrug & Fødevarer.
Vi er mange, der skylder dig en stor tak.
Du hare ikke bare været formand for de store eller de små.
Du har været formand for os alle sammen,
Og har jeg haft brug for hjælp, hvad jeg har haft adskillige gange,
vidste jeg godt, hvor jeg skulle gå hen.
Du har også haft en nysgerrighed for det vi arbejder med,
og har en vilje til, vi bare skal udvikle.
Der gik ikke lang tid efter, at jeg var blevet formand
inden du stod nede i gårdspladsen ved mig.
Du skulle ned og snakke,
du skulle ned og se,
og du skulle høre, hvad lige netop vi brænder for.
Og jeg kan tydelig huske, da besøget var færdigt,
stillede du dig ude i haven og lavede en lang video om dine indtryk og om hvad vi ville.
Og jeg tænkte: Hvordan kunne han lige huske det.

Jeg ved, du også selv går og pusler lidt med biodiversitet og blomsterstriber,
men det piner dig, der kommer ukrudt som kvik og andre fæle sager i blomsterstriberne.
Så kære gæster, hvis der er nogle der har en genial løsning på det,
så gå lige over og snak med ham.
Og så skal du også have en lille gave fra os.

[Hans Erik giver Martin gaver]

Afrunding

Jeg vil love dig, Martin,
at jeg og alle de andre engagerede økologer i Landbrug & Fødevarer
vil holde os til ilden og gøre vores bedste
til at udvikle den økologiske produktionsform,
så den fortsat har en solid plads i fremtidens i bæredygtige fødevarerproduktion.

Den økologiske produktion leverer på en række af de samfundsgoder, som efterspørges
både Danmark og i resten af Europa.
Og de styrkepositioner skal vi udvikle.

Vi er klar til en rejse,
hvor vi skal sætte nye standarder for produktion af fødevarer,
der taler ind i FNs 17 verdensmål.
Også den som handler om økonomisk bæredygtighed.

Tak for ordet.